

ARCHA

6
2009

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

foto Dominik David

Svatováclavská pouť do Staré Boleslavi
Jak jsme na Svojsíkách vyhráli... nad smrtí
Víc než jen hra

Banátské táboření 2009

Kimchi a spol.

Dar šajkovackým dětem

Fotogalerie Archy

foto z archivu ZS Morava

Dobrý zahradník

Jako každá normální holka jsem v jedenácti letech žila pocitem, že mi patří svět, že všemu nejlépe rozumím a že rodiče nemají pravdu, nemají mě rádi a nemají ani páru o tom, co bych chtěla ve svém volném čase dělat nejradyji. Líbilo se mi flákat se městem, prohlížet výlohy, sedět v parku a krafat o všem možném. K mému údivu a zděšení mou radost z „nicnedělání“ otec nesdílel a přihlásil mě do turistického kroužku. Už ten název mi po těle vytvářel pupínky a nový batoh, prý na mé výpravě, jsem nenáviděla od první chvíle. Nepomohl ani otcův vkusný monolog, že na to vše budu jednou moc ráda vzpomínat.

Naštěstí vůdce našeho oddílu byl krásný chlap. Jeho charisma mě donutilo k batohu přikoupit pohodlné boty, maskáčovou bundu a v army potřebách skládací lopatku. Vedoucí byl nejen fešák, ale bonusem dostal do vinku i moudrost s důvtipem. Nikdy nám moc nerozkazoval a neurčoval, co máme, či nemáme dělat. Pamatuji si, že

na první výpravě jsem si pěkně připravila spacák a šla k ohni. Vůbec mě nenapadlo, že k ránu polezu do vlhkého spacáku. Od té doby vím, že spacák se večer nerozbaluje a nerozepíná. To vše nutno provést těsně před spaním.

Někdy nás nechal i vybrat místo pro přenocování. Nechtěli jsme jít daleko, přeci jenom banda liných holek, tak náš tábor vznikl na nejbližší louce. U prvního malého pahorku, kde byl příjemný stín. V pět ráno nás probudil šílený hukot kombajnů, traktorů a další zemědělské techniky. Kápo našeho oddílu měl již zabaleno a bavil se pohledem na partu rozespalých, leč pro příště poučených slečen.

Táta měl pravdu – ostatně jak tátové mívají. Ráda vzpomínám na všechny naše výpravy. Na dobíhání vlaku, jízdu bez lístku a usínání v kruhu. Na rozdělování ohně ve sněhu, ohřívání vody na čaj (z toho sněhu...) a zkrchlé prsty ovínuté kolem horkého ešusu. Letní koupání v lomu, sbírání borůvek do vložkové kaše z kotlíku a připálené tenisky, které se sušily na rozpálených kamenech.

Turistický kroužek nebyl jen časovým okénkem v pátečním rozvrhu hodin nad mým psacím stolem. Znamenal pro mě mnohem víc. Když šlapete ostrým křovím, rozpáleným asfaltem,

prašnou polní cestou a vodní soutěskou, srovná se vám v hlavě i spousta jiných věcí. Máte čas přemýšlet a hledat sám sebe. V cizím člověku poznáte kamaráda, protože vám půjčí celtu nad hlavu. Anonymita se smývala s každou další schůzkou a nakonec z nás byla banda holek, které spolu našlapaly ještě další a další kilometry.

Šlapeme je stále, jen nám za zády občas remcají naše děti. Chtějí třeba pohádku u televize. Nebo se jen tak flákat městem. Zatím moc nechápu, co vidíme krásného na stanování bez stanu, na vaření bez sporáku a cestování bez auta.

Turistický kroužek byl v našem případě dobrý zahradník. Zasal v nás semínko něčeho, co pomáhá, abychom se v kariérním světě rychlosti, peněz a chaosu nezbláznili. Víme, kam utéci, kde se skrýt a nabrat sílu do dalšího boje. My, co umíme spát v mokřině spacáku od ranní rosy, spálit si jediné tenisky u večerního ohně a nechat se probudit zemědělskou technikou – my se jen tak lehce nedáme.

Přeji všem náctiletým flákáčům, aby je rodiče dokopali do kroužku, který nebude jen místem na hraní...

Marie Molková
ilustrační foto RADAMOK

Zpravodaj ČRD M o výchově
a využití volného času dětí a mládeže

Registrace Ministerstvem kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina 13A/A8, ISSN 1212 - 5016
Podávání novinových zásilek povoleno
Českou poštou, s.p., odštěpný závod Přeprava,
č.j. 1259/99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce: Jiří Majer – vedoucí redaktor
Adresa redakce: Česká rada dětí a mládeže
Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha 1
tel: 234 621 210, fax: 234 621 541
e-mail: archa@crdm.cz
IČO: 68379439

Graf. úprava a sazba Michala Rocmanová, akad. mal.
Tiskne Studio REFOS, Praha
Fotografie z archivů členských sdružení ČRD M
Příspěvky přijímáme nejlépe ve Word 7.0 nebo RTF

Vychází 8 x za rok. Toto číslo vyšlo v říjnu 2009
Zpravodaj Archa je nekomerční tiskovinou, která není
určena k prodeji.

Archiv čísel Archy od roku 1999 ve formátu PDF
najdete na adrese <http://www.crdm.cz/archa>

INZERCE ve zpravodaji ARCHA

informace na str. 7

Archa 2009

Témata Archy

Uzávěrky:

6. Nebýt jen „kroužkem, kde si děti hrají“	1. 10.
7. Přírodě ku prospěchu	3. 11.
8. Netradiční aktivity pro děti	1. 12.

Víc než jen hra

Nad tématem Nebýt jen „kroužkem, kde si děti hrají“ se v následujícím neformálním rozhovoru zamýšlejí dva zkušení praktici, zběhlí ve vedení dětského kolektivu – ekopedagog Ing. Martin Kříž (Zeměpisná společnost Morava) a Bc. Jan Burda, předseda o. s. KADET.

MK: Podíváme se na to z praxe, takže: Jak vypadala třeba... tvoje poslední oddílovka?

JB: No, začali jsme Pamatovačkou (tou totiž začínáme skoro vždycky), je to krátká soutěž na procvičení paměti. Čas vymezený pro oddílovou schůzku jsme ale – jako ostatně pokaždé – samozřejmě nevyplnili jenom hrami. Snažíme se totiž kluky i něco naučit: teď se třeba zabýváme morseovkou.

MK: No a myslíš, že morseovka v dnešní době je něco jiného než jenom hra?

JB: Já si myslím, že určitě. Vysílání a přijímání morseovky je obecně dobrým cvičením jak paměti, tak dalších smyslů, ať už si vezmeš přijímání morseovky světlem, zvukem či jinak.

MK: No... je pravda, že já jsem už morseovku dokonce i prakticky využil v jiných případech než při hře v oddíle (ale možná jsem výjimka)... A máte v oddíle vypracovaný nějaký výchovný systém, na který by se dalo poukázat a třeba i říci rodičům: Tak takhle bude vaše dítě vypadat, tohle bude umět, až opustí oddíl?

JB: Nevím, jestli to máme úplně přesně takto formulováno, nicméně máme asi šedesát zkoušek, jimiž testujeme další znalosti dětí, od již zmíněné morseovky přes tábornické dovednosti a znalost přírody až po zdravotně a řadu dalších.

MK: A je váš systém jednotný pro celý KADET, nebo má každý oddíl svoje zkoušky?

JB: Každý oddíl má svoje, nicméně základní principy jsou stejné. Kromě toho potom ještě u nás v oddíle máme osm mistrovství, což jsou jednotlivé zkoušky zaměřené víc do hloubky. Kupříkladu při mistrovství zdravotníků musí zkoušený prokázat, že má víc znalostí, než kolik jich nabyt v těch původních šedesáti zkouškách.

MK: U nás jim říkáme klasicky „odborky“ a jsou součástí, dalo by se říct, kurikula, kterým říkáme „minima“... No, a teď, kdybys to vzal procentuálně: Oddílová schůzka trvá, předpokládám, dvě hodiny. Jakou část této doby opravdu dochází k určité závažné výchově a vzdělávání a jaká část připadá na všechno ostatní? Jakkoli i to ostatní lze chápat v jistém smyslu jako motivaci ke vzdělávání?

JB: Řekl bych, že to je tak padesát na padesát. Pokud k tomu vzdělávání připočítám i určitý výchovný prvek. Ono to celé totiž není jenom o tom, že učíme děti morseovku, ale zároveň s jejím procvičováním je vedeme i k určité samostatnosti, týmové spolupráci a smyslu pro fair-play. Takže padesát na padesát, pomínou-li i to, že v podstatě každá hra, byť je pouhou hrou, má v podstatě v sobě něco, čím hráče vychovává nebo učí.

MK: To je fakt; ani o počítačové hře se vlastně nedá říct, že by vůbec nic nerozvíjela. Jenže tyto hry rozvíjí kompetence daného člověka hodně jednostranně.

JB: Určitě.

MK: A co výpravy? Jak vypadají? „Jdeme, jdeme, tady se najíme, jdeme, jdeme“, nebo...?

JB: Samozřejmě se snažíme upozorňovat po cestě na zajímavé věci z přírody, ať už jde o zvířata, která potkáme, o rostliny, o stopy, když na ně v zimě narazíme a podobně. Když to mám trochu nadneseně říct, výchovný proces jako by probíhal po celou dobu. Výpravy jsou obohaceny mnohem víc o praktičtější věci, jako je vaření, stavba nějakých přístřešků a tak. Kluci je pak v praxi samozřejmě využijí – mohou doma vařit, pomoci s jednoduchou stavbou.

MK: Tábornické kompetence, dá-li se to takto obecně říct, jsou úplně automatickou náplní naší čin-

nosti, o níž nikdo nepřemýšlí, že by měla být něčím „navíc“, něčím „výchovným“. Já sám se přiznám, že ke své nynější práci využívám znalostí a dovedností, které jsem tak z devadesáti procent získal v oddíle, ne ve školách.

JB: Souhlasím.

MK: Pokud jde o celoroční a celotáborové hry, časem jsem při jejich přípravách dospěl do takového stadia, že mně začaly vadit hry typu fantasy a „hrajeme si na pohádku“ – snažil jsem se totiž vždycky vymyslet hru tak, aby měla určitý historický kontext. Když byla zasazena třeba do doby „zlaté horečky“, tak jsme v rámci ní hledali odpovídající dějinné souvislosti, kostýmy, zeměpis daného místa, aby děcka byla opravdu obohacena o onen historický prvek.

JB: Mám podobný názor. Uspořádali jsme třeba tábor „Asterix a Obelix“; dějová linie je vymyšlená, ale Galové nám zosobňují historii. Do hry jsme tudíž použili skutečné galské pověsti a snažili se vyrobit i reálné předměty, které Galové používali.

MK: Nebo vezměme tábory zaměřené na experimentální archeologii. U nich je z devadesáti procent jasné, co na nich děcka budou dělat. A je pravda, že

když se to celé dobře pojme, tak dítě nakonec ocení, že se vyzná v nějaké historické etapě. Příkladně letos jsme se u nás hodně soustředili na život starých Slovanů, a tak teď už všichni vědí, kdy žili, co stavěli, jak se oblékali a tak dál. I vedoucího taková činnost obohatí. Já jsem o Velké Moravě nikdy nevěděl tolik, co po přípravě tábora s tímto námětem... Když s podáváš na rozdíl mezi „klasickým“ oddílem našeho typu – a nemyslím jenom „Zéesku“ nebo KADET, myslím skauty, pionýry, tomíky – a naproti tomu sportovce nebo kroužky domů dětí a mládeže: Jaký vidíš rozdíl ve výchovné nebo vzdělávací rovině?

JB: Pijde mi, že sportovní oddíly nebo kroužky DDM jsou úzce zaměřené, schopné rozvíjet jenom jednu z mnoha dovedností, zatímco naše oddíly se vývoji a výchově dítěte věnují všeobecněji a jsou schopny zahrnout větší škálu těch dovedností a znalostí. I když ne tak do hloubky, samozřejmě. Nicméně to neznamená, že by ty kroužky v domech dětí nebo „zuškách“ nebo sportovní oddíly neměly svůj význam. Mají. Ale myslím si, že právě ta naše role je složitější v tom, že výsledek působení našich sdružení není na dětech vidět na první pohled, nedá se jednoduše odzkoušet: Když dítě chodí rok na klavír, tak je zjevné, když už umí něco zahrát. Kdežto když chodí k nám do oddílu, tak jeho vývojový posun nemusí být opticky tak výrazný. Ale rozvoj dítěte podporovaný našimi spolky mi přijde všestrannější.

MK: Já bych chtěl říct na závěr ještě jednu věc: Myslím si, že i ve chvíli, kdy jenom vyplňujeme volný čas dětí – třeba pouhou hrou, i kdyby neměla vždy výchovný podtext – tak i přesto naše činnost má smysl. Dneska už si děti totiž prakticky neumí hrát. Nebo si umí hrát, ale často jen povrchně. Sedí u počítače. Když se podíváš ven z ona, tak nevidíš děti, jak si hrají... My když jsme byli malí, jakmile jsme se vrátili ze školy, už jsme šli ven, za kamarády.... Dneska, pokud to děckám nezorganizuješ, tak to neudělají. Takže i kdybychom je nevychovali a jenom jim volný čas vyplňovali – jako že tomu tak není – i to by byla velká zásluha.

Rozhovor zpracoval -maj-

ilustrační foto Pionýr, ZS Morava, Boii a Sdružení Klubko

Jak jsme na Svojsíkáči vyhráli... nad smrtí

Rád bych se s vámi podělil o vzpomínky na událost, po které jsem byl na kluky ze svého oddílu skutečně hrdý. Každé prázdniny jsou po celé republice stovky skautských táborů a nespočet příležitostí k realizaci skautského programu. Mnohokrát jsem se v očích rodičů setkal s drobným despektem k tomu, čemu se snažíme členy našich oddílů naučit. Výsledky naší práce jsou totiž jen stěží změřitelné a vyhodnotitelné. Svojsíkův závod v dvouletých periodách asi také není tím přesným měřítkem kvality výchovných jednotek. Možná jsme schopni vyzkoušet „připravenost“, ale nelze z toho odhadnout, zda by se v reálné situaci ona pohotovost také projevila. Z následujícího textu je však patrné, jak blízko má k sobě nácvik a realita. Nás obojí potkalo v jeden den. A kluci byli připraveni!

Na krajské kolo Svojsíkova závodu do Jicin (5. – 7. června 2009) jsme vyráželi po značných komplikacích, způsobených rozličnými zdravotními problémy – od neštovic, přes horečky až po čerstvou zlomeninu, plni očekávání. Těšili jsme se na víkendovou akci v zajímavém prostředí nedaleko Prachovských skal, chtěli jsme prověřit své dovednosti i vědomosti, a hlavně poznat nové lidi a místa.

Dále cituji ze vzpomínek kluků z družiny Rysů z 1. oddílu bratra Františka – ze střediska Skaláci Police nad Metují:

„Celý závod se odehrával v sobotu, po snídani nás ještě hřály sluneční paprsky na slavnostním nástupu. Pak chlapecké hlídky vyrazily na „modul“ Závod s kruhovým startem. Po absolvování závodu jsme věděli, že to není nejlepší, ale ani nejhorší. Nejvíce bodů jsme ale jednoznačně ztratili na stanovišti Zdravověda a řešení krizových situací. Byli tam dva figuranti, jeden bez známek života – měli jsme jej resuscitovat, a druhý v šoku. Zavolali jsme cvičně záchranku a snažili se zraněného vrátit mezi živé. Moc se nám to ale nedařilo, trochu zbytečně jsme zazmatkovali. Po obědě následoval „modul“ Brány. Tady jsme se museli rozdělit na jednotlivce. Tato část Svojsíkáče se nám příliš nepovedla. Hned po ukončení modulu jsme šli na večeri. Den totiž ještě zdaleka nekončil.“

Po večeri následovala naše královská disciplína, na které jsme mysleli, že nasbíráme nejvíc bodů. Cestou jsme mohli získat bonusové body za navštívení několika zajímavostí v okolí, většinou se jednalo o památníky na válku v roce 1866, nedalo se ale v časovém limitu navštívit všechny a pak včas dojít do Jicin. Došli jsme k nejvíc bodovanému pomníku (který byl samozřejmě stranou od přímé cesty do Jicin) a viděli jsme, že nestíháme. Proto jsme zvolili

trasu podél hlavní silnice, kde jsme měli zakreslit Ossarium bitvy u Jicin z roku 1866.

Bylo téměř 22 hodin, slabě pršelo a všude kolem tma. Cestou jsme viděli, jak kolem nás profrčelo hroznou rychlostí auto, přejelo za horizont a uslyšeli jsme tlumenou ránu. Nevěnovali jsme tomu velkou pozornost. Když jsme přišli blíž, tak si Kojta všiml podivného kouře, zrychlili jsme a po pár vteřinách uviděli rozsekané auto. Hned jsem vykřikl: Volejte záchranku!!! Hejkal, náš doprovod, hned zareagoval, mladší kluky jsme poslali dál od auta a Kojta (rádce) a Coolha (podrádce) zkoušeli komunikovat se zraněným jednadvacetiletým řidičem, zaklíněným v úplně rozbitém vozu.

Automobil se převrátil přes střechu a poté přední částí přerazil strom. Byl to nezáviděníhodný pohled, všude byla krev, zkoušeli jsme v okolí hledat případné další zraněné, naštěstí byl v autě jen řidič. Ten zpočátku vydával chraptivé zvuky, postupně však ztrácel vědomí, dispečerka záchranky nám zdůraznila, abychom s ním nehýbali.

Po příjezdu sanitky jsme až do příchodu hasičů svítili baterkami záchranářům. Zraněného museli vyštípat z auta a musela přijet i další záchranka. Poté s námi mluvila policie a všichni jsme, ač vyklepaní, popisovali průběh poslední půlhodiny. Pak nás pustili a my jsme šli o kousek dál k motorestu, kam si pro nás přijeli organizátoři závodu.

Večer byl ještě dlouhý, byli jsme hodně rozrušení a celou událost popisovali Bumerangovi (to je náš vůdce), uklidnil nás a kolem jedné ranní jsme usnuli. Další den ráno po snídani bylo vyhlášení výsledků. Umístili jsme se čtvrtí z deseti chlapeckých hlídek, dále nás Miki – hlavní organizátor závodu označil jako hlídku s nejlepším chováním, bez jediného strženého bodu, a před všemi nás pochválil za skvěle zmáklou krizovou situaci. Poté jsme nevyrazili s ostatními autobusem do Jicin, ale šli na plánovanou výpravu do Prachovských skal.“

Každou hlídku na večerní výpravu doprovázel pro zajištění bezpečnosti dospělý doprovod z jiného oddílu, polické Rysy „vyfasoval“ jednadvacetiletý

Policejní snímek zmačkaného auta

Pavel Jiša – Hejkal z 33.oddílu Termitů z 5. střediska sv. Jiří, Hradec Králové. Zde je úryvek jeho vzpomínky na první červnovou sobotu:

„...Obešli jsme kapli, když v tom si kluci všimli, že něco leží v příkopu. Bylo to auto, z kterého jemně stoupal dým (nejspíš jen pára). Rychle jsme běželi k němu. Kluci tam doběhli dřív a všimli si, že v autě někdo je. Všem nám zatrnulo. Byl jsem pěkně vyjukaný a krve by se ve mně nedořežal. Ten člověk v autě vydával neidentifikovatelné zvuky. Vypadalo to, že je nejspíš v šoku. Rychle volám záchranku, kluci se rozdělili a Kojta začal na řidiče mluvit. Jakmile mně na 155 paní zvedla telefon, zapomněl jsem na všechny ty učebnicové příklady, jak se má volat. Řekl jsem jí, co se stalo a kde se to stalo a kolik je zraněných, a na ostatní se vyptala, jak potřebovala. „Záchranka už je na cestě, mávejte na ně baterkami,“ řekla operátorka a zavěsila.

Těch pár minut, než přijela sanitka, bylo nejdelších, jaké jsem kdy zažil... Těsně před příjezdem záchranky upadl nešťastník do bezvědomí. Přijela sanitka. Vyběhla doktorka k autu a já jí svítil čelovkou. Ohledala zraněného. Řidič záchranky podává doktorce límec. Já jdu ke klukům. Rozhlížíme se ještě po poli, jestli tam náhodou ještě někdo není. Mezitím přijeli hasiči, během chvilky už vystřihávají nešťastníka hydraulickými nůžkami. Vyndávají ho z auta a pokládají na lehátko, fixují ho, dávají do sanitky. Po chvíli přijela ještě druhá, v sanitce jej pravděpodobně resuscitují a pak odjíždějí.

No, a naše pocity? Po příchodu na místo nehody jsme byli vcelku dost vyplašení, ale reagovali jsme rychle, jako skvěle sehraňtý tým. Každého napadlo něco. V takovéto situaci se každý zachová jinak, a dokud si to člověk nezažije na vlastní kůži, tak nikdy nedokáže předpovědět, jak bude reagovat.

Ve středu po nehodě mi volala maminka toho kluka, že to přežil s nalomeným žebrem a zlomeným obratlem. Doktoři jí prý říkali, že kdyby tam byl o chvilku déle, tak by neměl moc velkou šanci. Straš-

ně nám děkovala a ještě říkala, že také dříve chodil do skautského oddílu.“

Po této zkušenosti jsem si vzpomněl na pár známých, kteří se pozastavují nad smyslem skautské výchovy. Je snad důležitější trefit roh fotbalové brány z 30 metrů a kvalitně zahrát náročnou skladbu na trubku než umět zachránit lidský život? Co myslíte? Kolik aut v onen večer bez rozmyšlení projelo kolem havarovaného vozu? Kluci jich napočítali dost! Dopoledne jim to na závodě moc nešlo, večer to v praxi zvládli na výbornou. To byl ten skutečný „skauting pro život“.

Mějte se pohodově, a „nohu z plynu“, ne po každé krajnici se procházejí skauti.

Michal Bureš – Bumerang,
vůdce 1.oddílu bratra Františka,
Police nad Metují
www.obf.skauting.cz
(redakčně kráceno)

INZERCE ve zpravodaji ARCHA

Proč inzerovat právě v Arše? Co nabízíme?

Vaše inzerce se tak dostane cíleně k lidem, kteří pracují s dětmi a mládeží, nebo se o tuto oblast zajímají – ať už jako vedoucí rozmanitých dětských organizací a spolků, nebo jako úředníci státní správy a samosprávy.

Základní informace pro inzerenty v tištěném časopise Archa, 3. strana obálky:

• celá stránka – 25,6 cm × 18,2 cm	8 000 Kč
• půlstrana – 12,5 cm × 18,2 cm nebo 25,6 cm × 8,9 cm	4 000 Kč
• třetina strany – 8,1 cm × 18,2 cm, 25,6 cm × 5,8 cm	2 666 Kč
• čtvrtstrana – 6,0 cm × 18,2 cm nebo 25,6 cm × 4,3 cm nebo 12,5 cm × 8,7 cm	2 000 Kč
• šestina strany – 8,1 cm × 8,9 cm	1 333 Kč

Ceny jsou uvedeny bez DPH.

Časopis Archa přijímá inzeráty na základě objednávky nebo smlouvy a dodaných podkladů.

Za včasné dodání bezchybných textů a podkladů inzerátu pro tisk je zodpovědný zadavatel.

Podklady je nutné dodat hotové, v elektronické podobě ve formátu PDF, rozlišení pro tisk (minimálně 300 dpi), barvy ve CMYKu.

Ceny inzerce odpovídají nákladu 1700 ks.

Termíny pro dodání podkladů k inzerci jsou shodné s termíny uzávěrek pro příspěvky Archy.

podrobné informace a ceník na adrese: www.crdm.cz/archa

Banátské táboření – podruhé s krajany

Asociace turistických oddílů mládeže (A-TOM) a Liga lesní moudrosti spojily své síly a v srpnových dnech tohoto roku uspořádaly a organizačně vedly dva turnusy táborů v rumunském Banátu. Táboře jsou velmi specifické a v dané oblasti jedinečné, protože vedoucí z řad obou spolků v prostředí osamocených českých vesnic připravili bohatý program pro děti krajanů. Akce to byla již druhá v pořadí, což bylo znát na velmi dobrých vztazích s místními Čechy, hladším průběhem stavby tábora i na ostrálenosti dětí, jinak poněkud nesmělých. Loňský úspěch nám zkrátka pootevřel dveře...

Děti, nezvyklé na hry a zábavu, zato velmi zručné v domácích pracích a v práci na poli, tak mohly prožít humorný příběh z našich dějin (to s vedoucími Ondrou Šejtkou, Tomkem Hurtem či Zbyňkem Bácou a jejich kolegy na prvním turnusu) či se stát zlatokopy na Divokém Západu. Vděčnost místních, nadšenost dětí i prožitek pro vedoucí jsou motivací pro pokračování v tomto projektu.

text a foto Tomek Hurt, Asociace TOM

Celou akci podpořilo, stejně jako vloni, naše mateřské Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – díky mu za to!

Letos si tábora užily mimo gernických, helenských, rovenských a eibenthalských dětí i děti z Moldovy Nouavy a z nedalekého Srbska – z vesnice Kruščica. Party 17 dětí na každém turnusu se stihly během 10 dní neuvěřitelně stmelit. Tím jsme splnili jeden z našich cílů – propojit a sblížit mládež vesnic, která se díky desetikilometrovým horským vzdálenostem mezi jednotlivými vesnicemi a také kvůli jisté uzavřenosti krajanů – ač to z našeho pohledu zní neuvěřitelně – za normálních okolností běžně nepotkává.

Krásná, klidná a nedotčená příroda gernických mlýnků U Petra, zvaných vodenice, rámovala malebné tábořiště ze stanových podsad a indiánských tee-pee.

U Petra. Malebné údolí, na jehož úbočí ze skály vyvěrá průzračný potok plný raků a jiné zvířeny. Na potoce stojí několik mlýnků, k nimž již po generace přijíždí místní lidé mlít obilí. Nedaleká vesnice Gerník, v níž v současné době žije okolo dvou set duší.

Oblast českého Banátu, oblast na jihu Rumunska, kde se v předminulém století usadili a vesnice založili lidé, kteří přišli od nás, z české kotliny. Svou kulturu, tradice i jazyk si úzkostlivě strážili, a proto dodnes zní po několika vesnicích této oblasti český jazyk. V některých více, v některých méně. Kdybyste zamířili z Gerníku v polovině srpna směrem k Petrovi, mohli byste spatřit na louce u mlýnků dvanáct podsad, dvě týpí a jedno velké šapitó. Náš tábor.

Tábor, na kterém se mluvilo česky, rumunsky, srbsky a lakotsky

Na tento tábor, pořádaný Asociací turistických oddílů mládeže (A-TOM) a Ligou lesní moudrosti, jsem měla možnost se podívat už v loňském roce. Jako návštěva podílející se na programu indiánského dne. Po třech dnech strávených s místními dětmi jsem zatoužila vrátit se na tato místa, k těmto lidem, zpět.

A to se podařilo. Na začátku letošního srpna jsem k mlýnkům u Vodenic přijela spolu se svými přáteli, jako vedoucí 2. turnusu.

Převzali jsme pěkně zařízený tábor po prvním turnusu, což nám značně usnadnilo počátek tábora, a začali se těšit na děti. O tom, že zřejmě nepříjedu všichni, jsme již věděli, a tak jsme měli radost, že jich nakonec přijelo alespoň šestnáct. Děti ze Svaté Heleny, Gerníku, Eibentálu, Moldavy Nuovy, dokonce i ze srbské vesnice Krušice.

Hned po příjezdu přivítal děti bankéř, šerif, bugatar (kuchař) a pět indiánů. Následující den jsme měli možnost vidět údolí z ptáčích perspektiv a projet se na traverzu díky Tetkovi a ostatním až z daleké Ostravy. Večer jsme se pak všichni vydali k starým indiánským dědekem, mluvícím lakotsky (jazyk indiánského kmene Lakotů, Siouxů), který nám mimo jiné prozradil místo, na kterém se ukrývá mapa. A tak začala celotáborová hra a hon za zlatem. Mladí zlatokopové si také ušili woodcrafterské šerpy a začali pomalu, ale jistě, plnit úkoly, za které získávali pocty – symboly orlích per. Dny pro nás byly občas příliš krátké, a tak se večerní píseň zpívala a děti se rozcházely do svých stanů vcelku pozdě. Následující rána, zatímco jsme se my, vedoucí, rozespale probouzeli, děti už venku živě povídaly. Vstávaly opravdu brzy.

Občas se na nás přišli podívat turisté, kteří procházeli kolem, jindy psi, kteří si oblíbili naši odpadovou jámu. Zavítali k nám čas od času krávy, koně a ovce, kteří se zde byli zvyklí pást a teď jen nevěřícně zírali na bílé stavby. Místní pasáček byl dokonce tak unešen z naší hry „Evoluce“, že si musel děti, které běhaly po čtyřech a vydávaly zvířecí zvuky, vyfotit svým mobilem. Přicházeli i lidé z vesnice, kteří šli jakoby kolem.

Po dvou sněmech přibýly na šerpách orlí pera, byly uděleny tituly Hledač cesty, a dokonce dvakrát i vyšší titul, Poutník. Děti si vydělaly „peníze“, zakoupily území na potoce a začaly „rýžovat zlato“. To pak opět směnily za táborové peníze.

Na závěr jsme se vydali znovu na návštěvu za dědečkem. Byla noc, svítil měsíc. Dědeček byl posmutnělý nad honbou za penězi, závistí, soutěživostí a vyžval všechny, kteří jsou ochotni se svého bohatství vzdát, aby

vstoupili do jeskyně a zanechali tam své dolary. Vstoupili všichni. Na památku si pak každý s sebou odnášel jedno ozdobené pero.

Co dodat? Když byla příprava tábora ještě v plenkách, obávali jsme se trochu, jestli se nám podaří najít lidi, kterým by se chtělo vyrazit pořádat tábor 1200 kilometrů od domova. Ale hledat jsme je nemuseli. Našli je sami. A stejně přirozeně a hladce, jako jsme se dali dohromady, probíhal i celý tábor v Rumunsku.

Díky Filipe, Pavle, Láďo, Petro a Milane z kmene Osmaka Opo, Karolino z kmene Walden, Michale. Díky Jozo z Gerníku. Díky Emile, Dančo, Moniko, Ilonko a Esterko z Heleny. Díky Gabo, Ovidio, Ionelo, Týnko a Josefinko z Eibentálu. Díky Stevo, Tomo a Katko z Krušice. Díky Adino a Dášo z Moldavy. Díky za nezapomenutelných deset dní!

*Tereza Majerová,
vedoucí 2. turnusu
foto Michal Daněk*

Bydlení nanečisto

Letní dům nabízí mladým lidem z dětských domovů pobyt v tréninkovém bytě v Praze

V neděli dopoledne ťukám na dveře tréninkového bytu Letního domu. Tento víkend v něm přebývají

Veronika, Ema, Přemek a Martin z dětského domova v Krompachu a doprovází je Jana s Robertem z Letního domu. Byt je to malý, a tak se sem všichni sotva vejdou. Neděle je klidným zakončením víkendu v Praze. Jak brzy sami zjistíte, „mlaďoši“ toho stihli hodně. A ani v neděli nelenili a proběhli se v tělocvičně. Do tréninkového bytu jezdí, aby věděli, co je čeká, až se pustí na vlastní nohy. Zatím je na jejich cestě doprovází kamarádi, ale později to už bude „naostro“.

K čemu je dobrý tréninkový byt?

Přemek: Nevím, můžeme tady něco dělat. Je to dobré na učení do života.

Co je dobré se naučit do života?

Přemek: Jak hospodařit s penězi, sehnat si byt, práci.

Pokračuji ve výzvědech:

Emo, k čemu je tréninkový byt?

Ema: Je to k tomu, že jedeme na pobyt s Letním domem a připravujeme se do vlastního života. Učíme se třeba, jak si založit účet, jak se vyplňuje formulář, životopis, vyzkoušeli jsme i pohovor.

A pak také ty běžné věci, ne?

Třeba vaření, nákupy...

Ema: Nakupování, úřady a tak.

Co bylo pro tebe novinkou?

Ema: Třeba hledání pronájmu bytu.

Spoustu zajímavostí o životě v tréninkovém bytě mi sdělila Verča. Byla na všech pobytech a je vidět, že dávala pozor. Zatímco vařila činu k obědu, spontánně odpovídala na mé všetečné otázky.

Probírali jste už bydlení?

Verča: Téma bydlení bylo jako druhé.

O čem jste si povídali?

Verča: Brali jsme byty podle rozměrů, potom, jak má vypadat smlouva na byt, co tam má být.

Že tam je koupelna, kuchyň a záchod.

Kde bys hledala bydlení, kdyby ti řekli, zítra už si bydlíš ve svém, koukej si něco najít...

Verča: To by asi tak rychle nešlo.

Jak bys začala?

Verča: Na internetu bych se koukla, jestli jsou nějaká místa pro bydlení v České Lípě. Nebo bych šla do realitní kanceláře, jestli tam něco mají a kolik to stojí.

Kolik stojí pronájem bytu jako je tenhle?

Verča: To nevím. Třeba deset tisíc na měsíc.

Koukám, že máš reálnou představu. Plus možná ještě nějaké energie a voda. Pamatuješ si toho hodně.

Jaké téma jste měli předtím?

Verča: Hospodaření s penězi.

Co jste se v něm učili?

Verča: Neutrácet za všechno, co vidíme. To je jediné, co dělám.

U toho je asi dobré, že si říkáte, kolik co stojí, ne? Někdy to je překvapující, třeba cena dnešního oběda. Od Jany vím, že chodíte taky nakupovat. Co nakupujete?

Verča: Jídlo. Taky lístky do kina.

A třeba včera jsme si kupovali jízdenky na vlak do Úval.

A jak to děláte, když nakupujete jídlo?

Verča: Napíšeme si, co potřebujeme a rozdělíme si to.

Jedete podle seznamu? Nebo přesvědčujete Roberta s Janou, když vidíš nějaké dobré sušenky, že byste si je mohli koupit?

Verča: Ne, to ne. Jedeme podle seznamu, takže v pohodě. Podle toho, jestli mám nějaké svoje peníze, tak si koupím „za své“.

A ještě chvíli o vaření, protože Přemka to taky baví: Co bys chtěla dělat?

Přemek: Kuchaře. My už jsme posílali přihlášku na kuchaře do České Lípy na dvouletý obor.

To je dobrý. Baví tě vařit?

Přemek: Jo.

Jaké jídlo bys uvařil návštěvě?

Přemek: Bramborovou kaší a filé.

Přemek bude vařit zatím jen ve škole, zato na Martina čeká práce načisto:

Co tě teď čeká?

Martin: Dodělání školy a pak makat do lesa. Řezat motorovou pilou nebo tahat.

A už sis to zkusil?

Martin: Já dělám lesáckou školu.

Tak to už jsi připravený. Kolik ti zbývá do konce školy?

Martin: Dva měsíce.

V jakém lese chceš pracovat?

V jaké lokalitě?

Martin: V lokalitě Českolipska a Liberecka.

Co budeš dělat ty, Verčo?

Verča: Prodáváčku.

Když budeš chtít hledat práci, co proto uděláš?

Verča: Nevím, půjdu si na internet a kouknu se v tom kraji, jestli tam mají nějaký volný místa. Pošlu životopis.

© Letní dům

Ale dost už o práci. Na co se těšíš, když sem jedeš?

Přemek: Na různé hry a akce. Na Krávy (pozn. karetní hra), prohlížíme si knížky, čteme si.

Co děláte, když máte během víkendu volno?

Verča: Občas chodíme večer po Praze.

A ještě jsem slyšela, že chodíte do kina. Takže vám vždycky Robert vybere, na co půjdete...

Verča: ... nebo si vybereme sami. Minule jsme byli na Madagaskaru dvojce, potom na nějakém americkém blázinci a potom už nevím.

A tento víkend? Kde jste byli?

Verča: V divadle.

No jo, proto ty jsi přijela v kozačkách. Já si říkala, že se do tělocvičny na sport moc nehodí. A na čem jste byli?

Verča: Já nevím, jak se to jmenuje.

Co se ti v divadle líbilo nejvíc?

Verča: Jak tam blbli, jak hráli slovní fotbal.

A co druhý den ráno? *Martin vstává brzy. Jak vypadá jeho ráno?*

Martin: Umeju se, ustelu, připravím snídani.

To máš vždycky ráno na starosti?

Martin: Holt než vstanou, už mám připravenou snídani. Pak děláme program, který máme.

Jaký jste měli teď?

Martin: Styl. Jeli jsme včera do Úval.

Přemek: Byli jsme na návštěvě u Jiřího a u Lucie v Úvalech (pozn.: jde o kamarády a zakladatele Letního domu). Tam jsme si povídali o drogách. Jiří pomáhá lidem, aby nebrali drogy.

Verča shrnuje téma povídání:

Drogy, alkohol, sex, děti, všechno možné.

Bylo tam něco zajímavého pro tebe z toho, o čem jste si povídali?

Přemek: Ne.

A co jste si říkali o drogách? Že je máte brát, nebo nebrat?

Verča: Ne, nebrat. Ale to ví každý.

Jana Č.: Každý to neví. Ti, co je berou, to nevědí.

Verča: Ale já to vím.

Díky všem za zajímavosti z bytu!

První rok pobytů došel s koncem školního roku. Další začal v září 2009. Pobytů mohou být realizovány díky podpoře MPSV ČR, Nadaci Naše dítě, Nadaci OKD a podpoře

z Blokového grantu Finančních mechanismů EHP/Norska, díky které je stávající podoba projektu „Spolu o krok dále“ rozšiřována o metodiku, doprovázení mladých lidí na jejich cestě k samostatnému životu a také o nový webový

portál. Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti

Martina Bromová, Letní dům

Občanské sdružení LETNÍ DŮM

je neziskovou organizací, která je nablízku dětem a mladých lidem z dětských domovů v Krompachu, Písku a Klánovicích. Posláním Občanského sdružení Letní dům je zejména formou pravidelných sociálně-terapeutických pobytů a návštěv v dětských domovech pomáhat dětem a mladým lidem z dětských domovů nalézat a využívat zdroje vnitřní jistoty a vyrovnanosti směřující ke spokojenému a plnohodnotnému životu.

Letní dům pořádá během celého roku vícedenní pobyty na chatě a v tréninkovém bytě, kde se děti a mladí lidé věnují malování, hrám, ale i pomoci v domácnosti a odbornému programu. Posiluje tak v dětech praktické dovednosti, které jim pomohou při osamostatňování a povedou k jejich sociálnímu začlenění.

Cílovou skupinou Letního domu

jsou tedy děti a mladí lidé ve věku od 6 do 26 let, v jejichž osobní historii se objevuje zkušenost s ústavní výchovou. O nabízené služby a aktivity projevují svobodný zájem. S dětským domovem, ve kterém žijí, je navázána spolupráce. Pod střechu Letního domu se mohou schovat také děti a mladí lidé v různých těžkých životních momentech.

Dítě nebo mladý člověk vyrůstající mimo přirozené prostředí rodiny potřebuje pro svůj zdravý vývoj cílenou specifickou podporu. Letní dům proto dbá na individuální přístup, dlouhodobost a kontinuitu své pomoci.

Členství v zastřešujících organizacích:

Letní dům je členem České arteterapeutické asociace a Spolku oborové konference nestátních neziskových organizací působících v sociální a zdravotně sociální oblasti (SKOK). Je členským sdružením České rady dětí a mládeže (ČRDM).

Více informací najdete na www.letnidum.cz

Svatováclavská pouť do Staré Boleslavi

Setkání se Svatým otcem je opravdu mimořádnou příležitostí prožít intenzivně slavnostní bohoslužbu za účasti nejvyššího představitele církve. Navíc spojení této události s uctěním památky knížete Václava dává člověku neopakovatelný zážitek – odkaz našeho velkého světce byl 28. září 2009 ve Staré Boleslavi zdůrazněn a podtržen účastí papeže na Svatojácké pouti.

Byl jsem rozhodnut, pokud to bude jen trochu možné, se této události zúčastnit. Už i proto, jaký na mně zanechalo dojem setkání s Janem Pavlem II. v době, kdy navštívil jako římský biskup naši zemi poprvé. Tenkrát jsem měl příležitost díky svým ministrantským létům dostat se i do bezprostřední blízkosti papeže.

Víkend, kdy se pouť konala, jsem ale trávil jako průvodce jedné z družin na celostátním kole skautského Svojsíkova závodu v Novém Městě na Moravě. Program byl plánován v neděli do pozdního večera, a tak jsem přemýšlel, jak se na pouť do Staré Boleslavi dostat. Nakonec jsem byl i zvědav na vyhodnocení celého závodu a výsledky „mé“ družiny závodníků, přesto jsem možnost zúčastnit se pouti do poslední chvíle neuzavíral.

Cesta na pouť se mi otevřela nakonec díky tomu, že jsem se mohl svést ještě pozdě v noci do Prahy s náčelní Junáka Michalou Rocmanovou – Káčou a jejím synem Vojtou.

Ve Staré Boleslavi už při výstupu z autobusu se dala vnímat celková pozitivní atmosféra. Na Proboštskou louku mířily zástupy poutníků. Menší skupinky se postupně slévaly do mohutného proudu. Nejnapadnější byly ty z Polska a Slovenska, které spon-

tánně zpívaly za doprovodu kytar a radovaly se.

Již dlouho před zahájením bohoslužby probíhal na prostranství doprovodný přípravný program, a na velkoplošných obrazovkách bylo možné sledovat zastavení Benedikta XVI. ve Staré Boleslavi. Až pak bylo možné odtrhnout pohled z obrazovek a spatřit z dálky se blížící papamobil. Ten

pak pomalu projížděl mezi shromážděnými a každý měl možnost spatřit usmívajícího se Svatého otce na vlastní oči. Atmosféra byla jedinečná, lidé pozdravovali papeže vlaječkami, transparenty a písněmi.

V krátké chvíli, kdy se papež s ostatními biskupy a kardinály připravoval na slavnostní mši, jsme mohli sledovat na obrazovkách krátký dokument o svatém

Václavu. Vzápětí již jsme viděli vycházející průvod biskupů a kardinálů, uzavíraný Svatým otcem. Tím byla zahájena slavnostní bohoslužba, na kterou se věřící nejen z Čech tolik připravovali a těšili. Potřebné texty měl každý poutník k dispozici v připravené brožurce. Bylo velmi milé slyšet první slova Benedikta XVI. v krásné češtině.

Ve své homilii vyzval papež přítomné podle vzoru našeho věčného knížete Václava ke svatosti. Položil otázku, zda je v dnešní době, kdy je pro mnohé důležitější úspěch a lidská sláva, svatost aktuální. „...Tento veliký světec, kterého rádi nazýváte „věčným“ knížetem Čechů, nás zve, abychom vytrvale a věrně následovali

Krista, vybízí nás, abychom byli svatí. On sám je vzorem svatosti pro všechny, obzvláště pro ty, kteří řídí osudy společnosti a národa. Avšak ptáme se: je svatost v dnešní době ještě aktuální? Anebo je to spíše něco, co je málo přitažlivé a nedůležité? Nehledají se dnes více úspěch a lidská sláva? Avšak jak dlouho trvá a jakou cenu má pozemský úspěch?“

Zdůraznil také, že nestačí působit zdáním dobrého a čestného člověka, ale je třeba jim skutečně být. Ke konci promluvy připomněl, že koruna, kterou si vkládali na hlavu čeští panovníci, nenese jméno Boleslava, který se bratrovraždou zmocnil knížecího stolce, ale právě Václavovo, ačkoliv ten byl, viděno světskýma očima, poražen.

Na konci bohoslužby pozdravili papeže zástupci mladých a předali mu finanční dar určený pro mládež v Africe. Svatý otec věnoval mladým zvláštní poselství, které bylo vděčně přijato: „Milí mladí přátelé! Na konci této slavnosti se obracím přímo na vás

*a především vás upřímně zdravím. Přišli jste sem v hojném počtu z celé republiky i ze sousedních zemí; utábořili jste se zde včera večer a přenocovali jste ve stanech, a to pro vás bylo společnou zkušeností víry a bratrství. Díky za tuto vaši přítomnost; cítím z ní nadšení a velkorysost, které jsou vlastní mládí. S vámi se i papež cítí mladý!...“**

V každém mladém člověku je touha po štěstí, spojená s jakýmsi neklidem, touha, kterou však

často dnešní konzumní společnost využívá špatným a odcizujícím způsobem. Je třeba brát vážně toto usilovné hledání štěstí. Všechny mladé pozval papež Benedikt XVI. na Světové setkání mládeže do Madridu v roce 2011. Promluvu k mládeži uzavíral se slovy: „Vaše nadšení pro křesťanskou víru je znamením naděje pro církev žijící a působící v těchto zemích...“

Celá slavnostní bohoslužba se nesla v opravdu radostném a po-

vznášejícím duchu. Bylo přímo cítit sepětí naší církve s jejím nejvyšším představitelem. Slavnostní liturgie tento pocit umocňovala, a já si díky tomu znovu uvědomoval veliký dar víry.

Po ukončení bohoslužby se veliké shromáždění začalo pomalu rozcházet. Spolu s dalšími lidmi jsme ještě čekali kolem příjezdové silnice, abychom mohli Svatému otci na rozloučenou zamávat. On pokračoval dále ve svém programu návštěvy České republiky, která se již pomalu chýlila ke svému závěru, a my jsme zamířili ke svým domovům po celé vlasti.

Martin Vitek

foto Jan Vitek a Dominik David –
<http://fotogalerie.dominikdavid.cz>

* Celou promluvu papeže Benedikta XVI. k mládeži, jakož i další jeho promluvy najdete na internetu: www.navstevapapeze.cz/clanky/Co-nam-Svaty-otec-rekl.html

Zasazením Ámosovníku začal 17. Zlatý Ámos

V sobotu 10. října 2009 byl slavnostně zahájen 17. ročník ankety o nejoblíbenějšího učitele ČR. Při této příležitosti pořadatelé ankety společně s nositeli titulu Zlatý Ámos vysadili v dětském ráji v zahradě zámku Berchtold nedaleko Prahy památný lípu.

Znamená to, že od této chvíle mohou žáci a studenti posílat přihlášky svých oblíbených pedagogů na titul Zlatý Ámos 2010.

„Lípa Zlatých Ámosů – Ámosovník – by měla připomínat nejen odkaz Jana Ámose Komenského, ale také jména učitelů a učitelů, kteří se jeho zásadami řídí,“ říká ředitel ankety Slávek Hrzal.

Skleněná dóza u kořenů stromu ukrývá dokumenty o anketě Zlatý Ámos. U stromu je cedulka se jmény všech dosavadních Zlatých Ámosů.

Pravidla ankety Zlatý Ámos jsou od prvního ročníku stále stejná.

Navrhovat kandidáty na titul mohou jen žáci a studenti základních a středních škol. Do přihlášky musí napsat stručnou charakteristiku kandidáta, popis jedné příhody s ním prožité a připojit podpisy sta osob, které s návrhem souhlasí. Přihlášku je nutné poslat pořadatelům – DTA – **do 31. prosince tohoto roku.**

V lednu a únoru 2010 proběhnou regionální kola, semifinále a finále bude tradičně v březnu, k výročí narození J. A. Komenského.

Kromě Zlatého Ámose se volí Dětský Ámos, Ámos sympaták, Média Ámos – a letošní novinkou je EKO Ámos.

Podrobnosti včetně formuláře přihlášky na www.zlatyamos.cz.

Tisková zpráva DTA

DTA (Dětská tisková agentura),
Na Nivách 314, 141 00 Praha 4,
tel. 603 426 422,
zlatyamos@zlatyamos.cz

Diskuse nad zněním zákona o dobrovolnictví

Při naší poslední návštěvě u paní místopředsedkyně Senátu PaedDr. Aleny Gajdůškové nám bylo nabídnuto **uspořádání kulatého stolu s předkladateli zákona o dobrovolnické službě**, tedy ministerstvem vnitra. Česká rada dětí a mládeže (ČRDM) připravovanou novelu zákona několikrát připomínkovala. Poslední návrh ze strany ministerstva vnitra byl ze začátku prosince 2008. Mgr. Jiránek, který má tuto agendu na ministerstvu vnitra na starosti, nás překvapil úplně novým zněním, které se našťastí od toho prosincového lišilo spíše kosmeticky.

Nutno konstatovat, že postoj předkladatele se posouvá správným směrem, tedy směřuje k zrovnoprávnění všech skupin dobrovolníků.

Současná platná verze totiž dobrovolnění v našich sdruženích úplně ignoruje. Nový návrh již v první části legalizuje dobrovolnický vztah organizace – dobrovolník i v organizaci našeho typu. Nicméně v druhé části návrhu zákona, kde se hovoří již o dobrovolnické službě, zapovídá zapojení se členům organizace, pakliže by jeho organizace získala akreditaci.

Tedy uvedeme-li modelový příklad: Pokud by se např. Liga lesní moudrosti rozhodla realizovat nějaký sociální program, a obohatit tak svou činnost, požádala by o akreditaci na MV. Mohla by požádat o dotaci na administraci programu, na tuto práci by ale musela oslovit dobrovolníky „z ulice“ nebo členy jiných orga-

Kulatý stůl nad zněním zákona o dobrovolnictví, září 2009

nizací. Toto nám připadá neopodstatněné a zatím nám nikdo z diskutujících nepřinesl argument, proč by tomu tak mělo být.

Jednání bude z iniciativy paní senátorky pokračovat a budeme

se i v tomto sporném bodě snažit najít řešení.

*Aleš Sedláček,
předseda ČRDM
foto Tomáš Novotný
a Aleš Sedláček*

Jednání se účastnili:

Alena Gajdůšková, místopředsedkyně Senátu PS ČR
Lenka Bennerová, asistentka senátorky Gajdůškové
Aleš Sedláček, předseda ČRDM
Tomáš Novotný, předseda A-TOM
Martin Bělohlávek, místopředseda Pionýra
Jana Heřmanová, ředitelka odboru pro mládež MŠMT
Pavel Trantina, ředitel odboru pro záležitosti EU MŠMT
Radek Jiránek, MV
Hana Frišenská, vedoucí oddělení a tajemnice RVNNO
Jiří Tošner, předseda Hestia, o.s.
Štěpán Drahokoupil, asistent senátora Jermáře
Jindra Pařízková, Amnesty international

Kulatý stůl nad zněním zákona o dobrovolnictví, vlevo místopředsedkyně Senátu PaedDr. Alena Gajdůšková

Kulatý stůl nad zněním zákona o dobrovolnictví, v popředí Aleš Sedláček, předseda ČRDM

Dvakrát Opárenský mlýn: rekonstrukce začala

Práce, práce a zas práce

Třicítka mladých tomíků z Kladna, Poděbrad, Brna, Roztok, České Lípy, Litoměřic a Prahy se sešla poslední srpnový týden na tradiční brigádě. Pracovali tentokrát v Opárně u Lovosic, při vyklizení mlýna před generální rekonstrukcí. Věru proměna oproti loňské a předloňské brigádě ve Sloup!

Místo pohodlné kuchyně sporák ve squaterské kuchyni, elektrina z agregátu pár hodin denně, místo přepychových koupelen polní sprcha hbitě zprovozněná kladen-skými Roháči. A pak už jen vození hlíny z „lednice“, prostoru někdejšího mlýnského kola, sekání zelené džungle lopuchů a kopřiv, bourání starých záchodů, snášení tašek ze střechy, práce, práce, práce...

O krky brigádníků pečovala Kačka Blandová z TOM S.T.A.N., podporována českolipskou Eliškou, kroky brigádníků směřovali Helenka Podroužková, Tomáš Novotný a Kamil Podroužek. Celou akci doprovázela dobrá nálada a vcelku solidní počasí, na jejím konci pak byl opravdu pořádný kus odvedené práce.

Nutno připomenout, že oprava

Opárenského mlýna, někdejšího svazáckého majetku, je umožněna díky financování z Evropské unie, přímo z Programu na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko – Cíl 3/ Ziel 3. Tendr na generální opravu vyhrála firma Hlaváček, specializující se na opravy památek.

*Tomáš Novotný,
předseda Asociace TOM*

Na hulvátá aneb Brigáda v Opárenském mlýně

Na hulvátá! To není bojový pokřik značící útok na nějakého nevyhovance, jak by se možná mohlo zdát, ale jakési motto srpnové brigády v Opárenském mlýně. Squatu, dalo by se říct – tak totiž naše provizorní hospodářství mezi mlýnskými ruinami opravdu působilo. A právě s drsnými podmínkami souvisí ten hulvát – totiž vše, spánkem počínaje, přes posezení, hygienu až po samotnou metodiku práce, se dělalo zásadně „na hulvátá“ (rozumějme hulvátským způsobem).

Třicítka tomíků a jedna skautka z Brna, České Lípy, Kladna, Liberce, Litoměřic, Poděbrad, Prahy, Roztok a Valmezu v drsných podmínkách (pravda, mocně kultivovaných polní sprchou, mycími korýtky, obřím šapitó, luxusní kadibudkou s nádherným rytem a hlavně skvělou kuchyní) vykonala opravdu hodně práce. Náletová zeleně, která v uplynulých letech nalétala do mlýna a jeho okolí, je pryč. Tak i rozsáhlý kopřivový lán – pravda, ten jen dočasně. Byly vykopány kořeny zvíci sloních lebek, anihilováno rumišťe na nádvoří, vyklizena mlýnice,

vytruhlány nádherné stoly a lavičky, demontována střecha jednoho z domů, obrovské množství krytinových tašek přenošeno z místa A na místo B, z místa C na místo D a z několika dalších míst na několik jiných míst...

Při výkopových pracích byla kromě množství artefaktů a vepřových čelistí odhalena vodní jeskyně, která bude příjemným rozšířením plánované „Retenční nádrže a mlýnských lázní hasičky Růžičkové“.

Za až nepříjemně horkého počasí, stálého oparu (pro Opárno tak typického), přátelské atmosféry, náčelníkova ideového a Bocmanova odborného vedení, volání „Jemen!“ (*Yeah man!*) a „Omán“ (*Oh man!*), hulvátských mravů, a hlavně poctivého pracování nám uplynul tuze příjemný týden, který je rozhodně na opárenském mlýně znát. *Yemen!*

*Tomáš „Tradá“ Rada (hulvát)
foto A-TOM*

3. ročník výměnného programu ČR – Korea

Ve dnech 29. 8. – 10. 9. 2009, na základě bilaterální dohody České republiky a Korejské republiky, pobývala v Koreji již potřetí skupina mladých lidí z ČR, zastupujících dobrovolné pracovníky ze sdružení dětí a mládeže. Tento výměnný program organizuje na naší straně Česká rada dětí a mládeže, na straně korejské pak Ministerstvo pro rodinu, zdravotnictví a sociální věci.

Na začátku listopadu 2008 proběhla první část výměny, kdy na pražské letiště přiletělo deset korejských studentů se zástupcem ministerstva, kterým jsme připravili velmi pestrý program zahrnující poznávání geografických, kulturních a společenských prvků života u nás. Mezi nejsilnější zážitky patřily zejména dvoudenní pobyty v rodinách, tzv. homestay, a dále pak praktické seznámení se s moravským i českým folklorem prostřednictvím cimbálové muziky. Zřejmým „šlágre“ byla také Praha a její unikátní historické panorama.

Na konci srpna 2009 naopak deset zástupců, na základě výběrového procesu delegovaných Českou radou dětí a mládeže, vycestovalo na deset dní do Koreje. V delegaci byli zástupci ČRD a osmi jejich členských sdružení (Junák – Svaz skautů a skautek ČR, Pionýr, Asociace TOM, Liga lesní moudrosti, Expedice Natura, ELSA ČR, Together ČR a Česká tábornická unie).

Během desetidenního pobytu jsme navštívili spoustu zajímavých míst, která nám umožnila poznat současnost i minulost této zajímavé a neprávem poměrně neznámé země.

Mohli jsme na vlastní kůži poznat nepopsatelnou atmosféru demilitarizační zóny se Severní Koreou, z nejvyšší vyhlídkové věže v Soulu jsme viděli čtrnáctimiliónové high-tech město, přespalí jsme v buddhistickém klášteře. Kromě toho proběhlo několik oficiálních návštěv, měli jsme např. zajímavé setkání se zástupci Korea Youth Exchange Center, které jako své jediné poslání organizuje takovéto výměny s téměř třiceti zeměmi světa, navštívili jsme ministerstvo (odbor pro mládež) a byli přijati na české ambasádě.

Po zkušenostech v ČR i přímo v Koreji lze konstatovat, že máme naprosto odlišné kultury, chování i místní zvyky. Protože se jednalo již o třetí vzájemnou

Účastníci české delegace do Korejské republiky

výměnu – první se uskutečnila v roce 2005 – je úroveň vzájemných kontaktů stále lepší a vřelejší. Právě proto věřím, že tyto výměny budou pokračovat: ačkoliv máme úplně odlišné kultury, mluvíme jinými jazyky a žijeme na druhé straně světa, jsme přeci jen lidé se stejnými zájmy a máme mnoho společného.

Výměnný program v letech 2008 a 2009 jeho účastníky z ČR

velmi obohatil a věřím, že např. pomohl částečně pochopit odlišnou kulturu asijských národů. Také my jsme se snažili po celou dobu předávat informace a „dobrý pocit“ z České republiky, což se nám, myslím, povedlo.

*Ondřej Šejtka
(Autor je místopředsedou ČRD
a byl vedoucím české delegace
do Koreje, pozn. red.)
foto archiv delegace*

Na základě dvoustranné dohody pobývala v Jižní Koreji již třetí skupina mladých lidí z naší republiky reprezentující dobrovolné pracovníky ze sdružení dětí a mládeže.

Kimchi a spol.

Po necelém roce i nás, českou delegaci, čekal odjezd do Korejské republiky. Všichni jsme byli nedočkaví, vzrušení, ale měli jsme i jisté obavy. Mezi ty hlavní patřilo, zda vůbec máme sbaleno vše, co budeme potřebovat, ale především, zda naše zavazadla nebudou vážit víc, než je povoleno. Na letišti jsme se ještě občerstvili u McDonalda a čekali na odbavení. Nakonec vše dobře dopadlo, a nikdo tudíž nemusel za nadváhu svého zavazadla platit.

Vchod do tradiční korejské restaurace

Už v letadle na nás dýchla korejská atmosféra – a při otázkách, zda chceme kontinentální, nebo tradiční korejskou večeři, všichni jednohlasně chtěli korejskou. Nadšení korejskou kuchyní jsme mířili vstříc nové zemi, pro nás tak exotické.

Po dlouhém letu nás čekal přesun do Soulu a následně pak také večeře.

Mr. Kim, náš koordinátor, nás vzal do spaghetti-rie, kde na nás čekal velký výběr těstovin. Někteří si objednali špagety kung pao, již na začátku chtěli okusit něco asijského. Kdo by si jen pomyslel, že i ve spaghetti-ri nás může kdeco překvapit? Už předem jsme byli mnohokrát varováni, že korejské jídlo je opravdu ostré... Například naše česká verze kung pao je spíše sladko-kyselá, a tak nikdo nepočítal s tím, že pouze po ochutnání mu vyhrknou slzy. V Koreji se považuje za velmi nevychované ve společnosti smrkat, a tak se naskytl hned zpočátku další problém. Všichni, kteří si objednali kung pao, chodili v pětiminutových intervalech na záchod, aby se mohli vysmrkat. Nakonec jsme ale z restaurace odcházeli spokojeni. Již první jídlo pro nás bylo tedy výzvou, a my jsme ji zvládli. To jsme ještě nevěděli, co všechno nás ještě čeká.

Snídaně jsme si opravdu užívali. Po ránu každý z nás preferoval evropskou variantu, ale na výběr byla i korejská kuchyně. Další den nás vzal Mr. Kim do tradiční korejské restaurace, kde se sedí na zemi v tureckém sedu. Naše těla ovšem nejsou tak trénovaná, a tak jsme si nenápadně nohy natahovali a jinak kroutili. Na stůl

nám bylo postupně naservírováno množství talířků s různými druhy kimchi (naložené zeli v chili omáce, má mnoho variací a intenzit), mořské řasy, rýžový kořen, houby, krab (syrový), různé výhonky, listy, zelené cosi, hnědé cosi, ale především červené cosi... Postupně jsme ochutnali vše, co náš stůl skýtal, vše jsme zajíždali rýží a zapíjeli rýžovým čajem. Můžeme tedy potvrdit, že korejská kuchyně je opravdu ostrá, říká se, že prý jedna z nejostřejších, hned po thajské.

Po týdnu stravování v korejských restauracích jsme byli šťastní jen při pohledu na nějaké evropské jídlo. Dokonce jsme si i vyžádali večeři ve fast foodu, a to většina z nás opravdu, ale opravdu sendviče v Česku nejlí.

To ovšem neznamena, že by nám korejská kuchyně nechutnala, pouze styl stravování je skutečně velmi odlišný. V Čechách jsme například zvyklí sníst jedno jídlo, a tím pádem si ho více vychutnat, v Koreji jsem měla tendenci pořád pouze ochutnávat jednotlivé talířky. Za zmínku stojí i to, že maso se v korejské kuchyni prakticky neobjevuje, a když už, tak pouze v malých porcích.

Deset dní je ideální doba pro poznání korejské kuchyně, nevím jestli bych já osobně delší dobu vydržela... Po cestě domů nám bylo opět nabízeno evropské nebo korejské jídlo. Naše rozhodnutí už ale nebylo jednohlasé, ti nejsilnější jedinci si dali korejské jídlo, ale většina vepřové maso na zelenině s brambory. Naše návštěva Koreje byla plná zážitků, nových zkušeností a objevování nové kultury – a my za to děkujeme.

Lenka Dvořáková
foto Jan Hykš a autorka

Pestrá korejská tabule

Děti z chudé vsíky v Kosovu se mohou snáze učit

Pro tři stovky žáků a žákyň základní školy v chudé kosovské obci Šajkovac bude každodenní výuka nyní nejspíš snazší. Zástupci České rady dětí a mládeže (ČRDM) a firmy Office-centrum totiž ve spolupráci s našimi vojáky z mise KFOR 7. října 2009 osobně předali řediteli školy svůj humanitární dar, zacílený na možnost zlepšit tamní svízelné podmínky výuky. Konkrétně jde o úplné vybavení celé jedné třídy školními lavicemi, židlemi, katedrou a tabulí, o „běžné“ učební pomůcky, jako jsou například sešity, tužky, pastelky aj., určené všem žákům školy, a dále o počítač s tiskárnou a dva notebooky.

Pojďte, ukáži vám naši školu. (V popředí druhý a třetí zprava genmjr. Jiří Halaška a ředitel šajkovacké ZŠ Beqir Mulolli, za nimi projektová manažerka Bambiriády Blanka Lišková a ředitel Office-centra Tomáš Liška)

„Jak vidíte sami, máme starou školu, je z roku 1948, a my jsme do ní investovali jen málo. Naši učitelé ale pracují nejvíc, jak mohou – a mohou říct, že pracují dobře učitelé a žáci taky,“ pronesl při setkání s českou návštěvou ředitel školy Beqir Mulolli. „Děkuji moc ještě jednou,“ opakoval po něm několikrát během diskuze tlumočník. Vybavení obdaruované školy, která má sedm tříd a 25 zaměstnanců, je přitom více než skromné: například z metodických pomůcek mají učitelé k dispozici pouze glóbus a několik map. Darem od britských vojáků dostali před časem jednu televizi a video. Sportovní vybavení je omezeno na jednu fotbalovou branku a několik míčů, s nimiž se ale většinou již stejně nedá hrát.

Projektová manažerka známé prezentační akce ČRDM „Bambiriáda“ Blanka Lišková stručně vysvětlila, jak se nápad pomoci šajkovacké školy vlastně zrodil: „Jelikož Česká rada dětí a mládeže pořádá v naší republice velikou akci pro rodiče s dětmi, tak jsme se v rámci té akce domluvili s představiteli Armády České republiky, že uspořádáme humanitární sbírku. Vzhledem k tomu, že jsme neziskovou organizací, potřebovali jsme k té sbírce partnera, kterým je společnost Office-centrum; její ředitel Tomáš Liška se postaral o to, abychom vám mohli vybavit alespoň jednu třídu.“ Kromě ČRDM se na humanitární sbírce dále podílelo i několik jejich sdružení: Duha – sdružení dětí a mládeže pro volný čas, přírodu a recesi, RADAMOK (Rada dětí a mládeže Moravskoslezského kraje), Rada dětí a mládeže kraje Vyso-

Vedoucí programu Participace, koordinátorka Národního parlamentu dětí a mládeže Jana Votavová rozdává šajkovackým žákům učební pomůcky.

čina, Salesiánské hnutí mládeže a rovněž Národní parlament dětí a mládeže.

Šéf Office-centra míní, že osobní zkušenost ze Šajkovace přinese další poznatky a šanci, jak dále spolupracovat. „Zmíněný projekt nás oslovil hlavně tím, že je velmi cílený. Je to konkrétní pomoc pro konkrétního uživatele, pro konkrétní děti. Takže jsme se rozhodli pomoci – byť jsme jen středně velkou společností – a jsme rádi, že můžeme svůj dar užitečně předat, aby děti, které tu studují, měly jak studovat. A na čem,“ podotkl Tomáš Liška.

Poznamenal, že sám má dvě malé děti, z nichž jedno chodí do základní školy v Kounicích. Žáci a žákyňe tamní druhé třídy namalovali pro své šajkovacké vrstevníky obrázky, které přivezl s sebou: „Rádi by vzkázali dětem této školy, že jim přejí, aby se jim začalo žít lépe, a aby si tu svoji třídu vybavily těmi-

„Moc vám děkuji.“ (Zleva tlumočník, projektová manažerka Bambiriády Blanka Lišková (ČRDM), ředitel firmy Office-centrum Tomáš Liška a ředitel školy Beqir Mulolli. V pozadí velitel 15. kontingentu ACR pplk. Jiří Kývala.)

to obrázky.“ Zpátky do Česka přivezl Tomáš Liška na oplátku zase kresby od šajkovackých dětí.

V debatě s ředitelem školy a starostou obce zazněla albánsky i slova vděčného uznání na adresu našich vojáků. Přítomný genmjr. Jiří Halaška je kvitoval: „Velmi mě těší chvála na české vojáky, jsem také rád, když vidím, jak vaše země vzkvétá, jak se obnovují města a vesnice. Jsem rád, že jsme tomu jako Česká republika mohli pomoci, ale hlavní účel naší návštěvy je přece jen předání onoho daru.“ Pak už se skupinka českých civilistů a vojáků odebrala do jedné z učeben, kde od nich ředitel školy složený materiál fyzicky převzal. Češi měli přítom možnost podívat se do několika tříd, kde právě probíhala výuka.

Zmíněný dar v přepočtené výši zhruba 130 000 korun avizovala ČRDM a Office-centrum již počátkem června při slavnostním zahájení Bambiriády 2009, a to jako jednu z jejích přidružených akcí. Jak dopravu zásilky do Šajkovace, tak i následnou cestu zástupců donátorských organizací na místo jejího určení a předání umožnila vstřícnost Armády ČR včetně velení české vojenské základny v Kosovu. Během svého třídenního pobytu ve zmíněné oblasti byli civilní hosté 15. kontingentu KFOR svědky několika dalších dobročinných gest našich vojáků vůči místnímu obyvatelstvu.

*Tisková zpráva ČRDM
Foto Jiří Majer*

Šajkovacké děti

– humanitární dar České rady dětí a mládeže
a firmy Office-centrum byl určen jim

foto Rita Khudhurová

Fotosoutěž uzavírá sezónu workcampů

Dne 24. 9. 2009 se v Klubu cestovatelů vzpomínalo na léto a zážitky z workcampů. Sešli se čeští dobrovolníci, kteří léto strávili díky Duze aktivně v různých částech světa. Letošní workcampy opět nabízely ne-tradiční destinace a projekty, které dobrovolníci z celého světa pomáhali rozvíjet. Ve Finsku se pořádalo Etnofestival, na Islandu se pracovalo ve vikingské vesnici, dobrovolníci v Irsku pomáhala organizovat aktivity pro znevýhodněné lidi. V Turecku byl workcamp zaměřen na podporu ekologického výzkumu želv, v Arménii se upravovala botanická zahrada, v Portugalsku workcamp pořádalo regionální kulturní centrum a ve Španělsku dobrovolníci vytvářeli hry a zážitky pro opuštěné děti. Setkání bylo pojato jako fotosoutěž, fotky zachycují zážitky z workcampů nejen po pracovní stránce.

Jana Šoupalová, Duha

První dětské internetové rádio začalo vysílat 9. 9. 1999 v 9 hodin a 9 minut

„A co je nejdůležitější, vysílá dodnes,“ dodává jeho zakladatel a předseda občanského sdružení Klub Domino, Dětská tisková agentura (DTA) Slávek Hrzal. Před deseti lety Český rozhlas zrušil vysílání pořadu Domino (a po několika letech zase obnovil). Děti, které tenkrát s Dominem spolupracovaly, chtěly ve vysílání oblíbeného pořadu pokračovat. Tak vzniklo dětské internetové Rádio Domino, jedno z prvních internetových rádií v republice.

DTA

Napříč Prahou – přes tři jezy

V pondělí 28. 9. 2009 proběhl v Praze na Vltavě již posedmnácté tradiční kanoistický závod vodních skautů a veřejnosti známý pod názvem „Přes tři jezy“. Akce je otevřena široké veřejnosti, která má výjimečnou příležitost sjet jinak zavřené pražské jezy. Divácky nejatraktivnějším místem byl pochopitelně Karlův most.

Helena Křenková, Junák

foto Petr Kachlík

Jak se stát úspěšnou neziskovou organizací?

Otázkou, jak se stát co nejúspěšnější neziskovou organizací, si „lámou hlavy“ mnohé NNO jak v ČR, tak i v jiných zemích. Na tuzemském trhu se objevila kniha s výstižným názvem „Úspěšná nezisková organizace“, jež zohledňuje zdejší prostředí.

Jedním z jejích autorů je ředitel známé společnosti Neziskovky.cz Marek Šedivý, druhou autorkou je lektorka a konzultantka Olga Medlíková. Publikace, jejíž křest se konal 6. října 2009, představuje jakýsi návod, jak sestavit „neziskovku“ tak, aby fungovala co možná nejefektivněji.

Lucie Celbová

Národní informační centrum pro mládež zahájilo provoz nového střediska

Tvůrčí dílny, přednášky, besedy, minigalerii, poradenství, a především bezplatné poskytování široké škály užitečných informací nabízí zájemcům nově otevřené Národní informační centrum pro mládež (NICM). Patřícně technicky vybavené prostory NICM v ulici Na Poříčí 1035/4 v Praze 1 slavnostním přestřižením pásky zasvětila jejich účelu letos 9. září první náměstkyně ministryně školství Eva Bartoňová.

Jiří Majer

